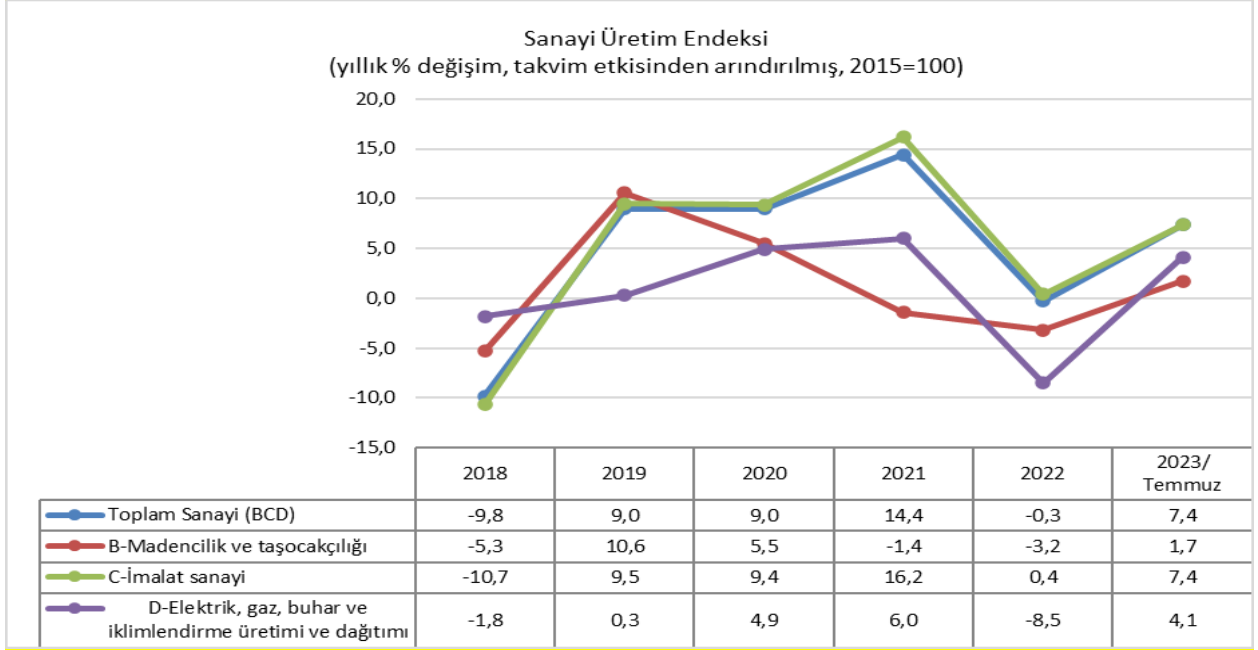
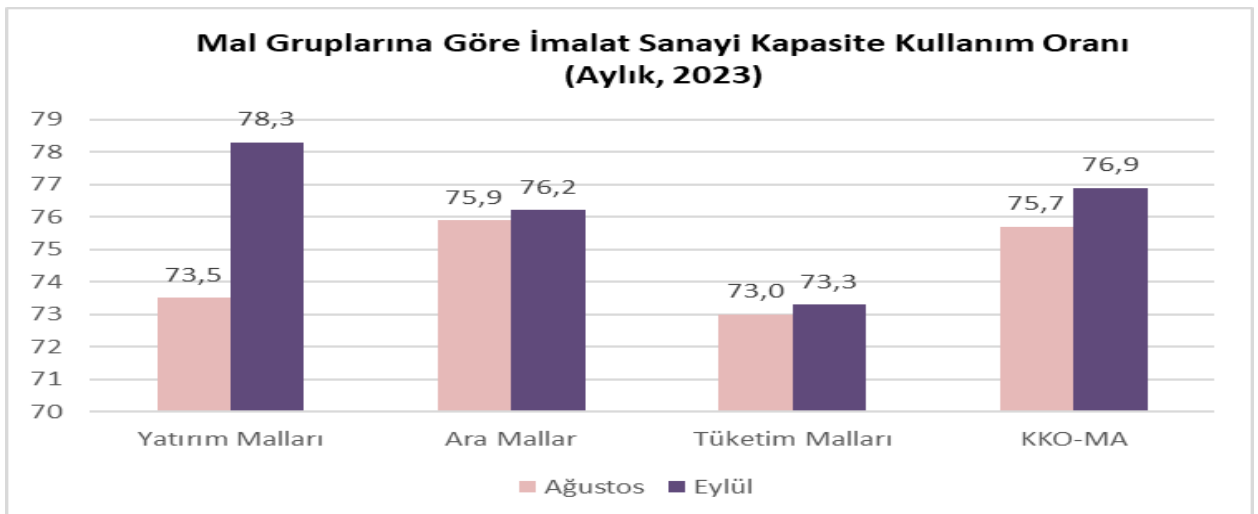

EKONOMİ VE SANAYİ BÜLTENİ

Kaynak: TÜİK

- Sanayi Üretim Endeksi, Temmuz 2023’de aylık bazda %7,4 oranında arttı.
- Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2023 yılı Temmuz ayında madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,7, imalat sanayi sektörü endeksi %7,4 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi %4,1 arttı.

Kaynak: TCMB

- İmalat sanayinde mevsimsellikten arındırılmış imalat sanayi kapasite kullanım oranı Ağustos ayında bir önceki aya göre 1,2 puan artarak 76,9 olarak gerçekleşti.

- Mal grupları itibarıyla en yüksek kapasite kullanım oranı %8,3 ile yatırım mallarıdır. Ardından %76,2 ile ara malları, son sırada ise %73,3 ile tüketim malları gelmektedir. Tüm mal gruplarında Ağustos ayına göre kapasite kullanım oranlarında yükseliş görülmektedir.

Sektörlere Göre Dış Ticaret (Ağustos 2023)				
İhracat (FOB)				
Sektörler (ISIC Rev.4)	İhracat Payı (%)	Ağustos 2022'ye Göre Değişim (%)	Ocak-Ağustos 2023 Dönemi İhracat Payı (%)	Ocak-Ağustos 2022 Dönemine Göre Değişim (%)
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	3,4	40,9	3,5	18,3
Madencilik ve Taşocakçılığı	1,4	-26,8	1,5	-22,2
İmalat Sanayi	94,7	1,2	94,5	-0,5
İthalat (CIF)				
Sektörler (BEC)	İthalat Payı (%)	Ağustos 2022'ye Göre Değişim (%)	Ocak-Ağustos 2023 Dönemi İthalat Payı (%)	Ocak-Ağustos 2022 Dönemine Göre Değişim (%)
Sermaye (yatırım) Malları	14,9	19,8	13,8	34,5
Ara (hammadde) Malları	71,4	-16,5	73,8	-6,5
Tüketim Malları	13,7	44,1	12,3	64,2

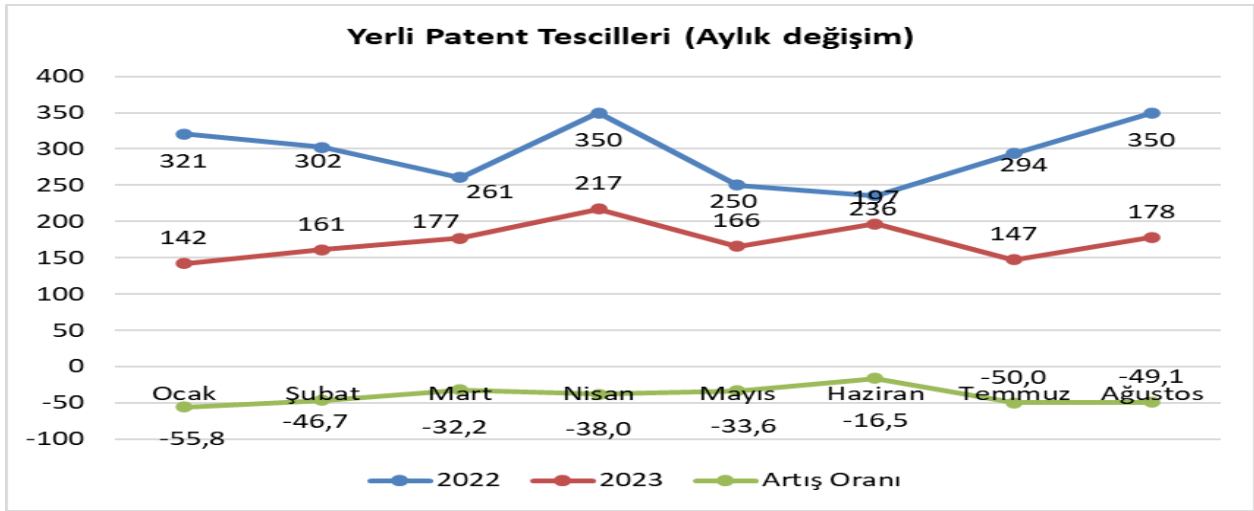
Kaynak: TÜİK

- 2023 Ağustos ayında toplam ihracatın %94,7'si, Ocak-Ağustos döneminde ise %94,5'i imalat sanayinden kaynaklandı. İmalat sanayinde 2023 Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %1,2 oranında artış gerçekleşirken 2022'nin ilk 8 ayına göre ise %0,5 oranında azalış kaydedildi.
- Ağustos 2023'de ithalatta en yüksek pay %71,4 ile ara (hammadde) mallara aittir. Ardından sırayla %14,9 ile sermaye (yatırım malları) ve %13,7 ile tüketim malları gelmektedir. 2023'ün ilk 8 ayında da sıralama aynıdır. Ocak-Ağustos 2023 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre en yüksek ithalat artışı %64,2 ile tüketim mallarında gerçekleşmiştir. Sermaye (yatırım) malları 2022'nin ilk 8 ayına göre %34,5 oranında artış, ara mal (hammadde) ithalatında ise %6,5 oranında düşüş kaydedildi.

Teknoloji Yoğunluğuna göre İmalat Sanayi Dış Ticaret Payı (Ağustos 2023)				
İhracatta (FOB) Teknoloji Yoğunluğu				
	İhracat Payı (%)	Ağustos 2022'ye Göre Değişim (%)	Ocak-Ağustos 2023 Dönemi İhracat Payı (%)	Ocak-Ağustos 2022 Dönemine Göre Değişim (%)
Yüksek Teknolojili Ürünler	3,7	27,8	3,6	26,3
Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	35,2	10,0	37,0	11,8
Orta Düşük Teknolojili Ürünler	30,6	-2,7	28,1	-13,0
Düşük Teknolojili Ürünler	30,5	-5,9	31,3	-3,1
Toplam İmalat Sanayi	100	1,2	100	-0,5
İthalatta (CIF) Teknoloji Yoğunluğu				
	İthalat Payı (%)	Ağustos 2022'ye Göre Değişim (%)	Ocak-Ağustos 2023 Dönemi İthalat Payı (%)	Ocak-Ağustos 2022 Dönemine Göre Değişim (%)
Yüksek Teknolojili Ürünler	9,7	1,1	10,2	24,1
Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	42,4	17,5	42	17,5
Orta Düşük Teknolojili Ürünler	37,4	10,2	36,7	23,3
Düşük Teknolojili Ürünler	10,5	-14,7	11,0	3,7
Toplam İmalat Sanayi	100	8,8	100	18,5

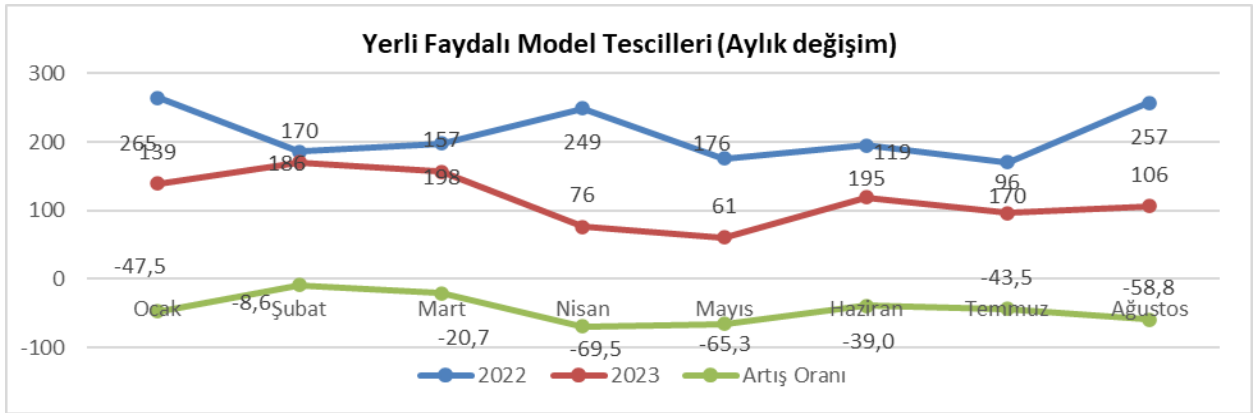
Kaynak: TÜİK

- 2023 Ağustos ayında toplam imalat sanayi ihracatı içinde yüksek teknolojlili ürün ihracatı %3,7 olup, 2022 Ağustos ayına göre %27,8 oranında yükseldi. Toplam imalat sanayi ihracatından en büyük payı %35,2 ile orta yüksek teknolojlili ürün ihracatı aldı. Orta düşük ve düşük teknolojlili ürün ihracatı toplam imalat sanayi ihracatının %61,1'ini oluşturdu. Ocak-Ağustos dönemi itibarıyla yüksek teknolojlili ürün ihracatı %3,6, orta yüksek teknolojlili ürünlerle birlikte toplamda bu oran %40,6 olarak gerçekleşti.
- İthalatta ise 2023 Ağustos ayında yüksek teknolojlili ürün ithalatı %9,7 düzeyinde gerçekleşti. Yüksek ve orta yüksek teknolojlili ürün ithalatı %52,1 ile toplam ithalatın yarısını aştı. Ocak-Ağustos dönemine bakıldığında ise, bir önceki yılın aynı dönemine göre en yüksek ithalat artışı %24,1 ile yüksek teknolojlili ürünlerde gerçekleşirken, ikinci sırayı %23,3 ile orta düşük teknolojlili ürün ithalatı aldı. Aylık bazda olduğu gibi, yılın ilk 8 ayında da yüksek ve orta yüksek teknolojlili ürün ithalatı %41,6 ile toplam ithalatın yarıya yakınına ulaştı.

Kaynak: TURKPATENT

- TÜRKPATENT, PCT (Patent İşbirliği Anlaşması) ve EPC (Avrupa Patent Sözleşmesi) çerçevesinde toplam yerli patent tescil sayısı Ağustos 2022'de 350 adet iken, Ağustos 2023'de 147'ye düşmüştür.
- Toplam yerli patent tescil sayısı Ocak-Ağustos 2022 döneminde 2364 adet iken, 2023 yılının aynı döneminde azalarak 1385 olarak kaydedildi.

Kaynak: TURKPATENT

- TÜRKPATENT ve PCT (Patent İşbirliği Anlaşması) çerçevesinde toplam yerli faydalı model tescil sayısı Ağustos 2022'de 257 adet iken Ağustos 2023'de 106 adede düşmüştür.

- Toplam yerli faydalı model tescil sayısı Ocak-Ağustos 2022 döneminde toplam 1696 iken 2023 yılının aynı döneminde 924 olarak kaydedilmiştir.

BAŞLICA MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELER

- **GSYH:** GSYH 2023 yılının II. çeyreğinde %3,8 arttı. 2023 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak GSYH'nin alt kollarından diğer hizmet faaliyetleri %6,6, hizmetler %6,4, inşaat %6,2, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %5,1, finans ve sigorta faaliyetleri %4,9, gayrimenkul faaliyetleri %3,2, bilgi ve iletişim faaliyetleri %1,3 ve tarım sektörü %1,2 arttı. Sanayi %2,6, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri ise %1,2 azaldı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi ise bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı. Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2023 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %60,7 artarak 5 trilyon 502 milyar 192 milyon TL oldu. GSYH'nin ikinci çeyrek değeri cari fiyatlarla ABD doları bazında 271 milyar 468 milyon olarak gerçekleşti.
- **Fiyat İstikrarı: Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)** yıllık bazda Ağustos 2021'de %19,25; Ağustos 2022'de %80,21; Ağustos 2023'de ise %58,94 oranında arttı. **Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE)** yıllık bazda Ağustos 2021'de %45,52; Ağustos 2022'de %143,75; Ağustos 2023'de ise %49,41 oranında arttı. Yİ-ÜFE'de sektörel bazda aylık en yüksek artış; %99,44 ile temel eczacılık ürünleri sektöründe gerçekleşti. Gıda ürünlerindeki artış %63,02 ile onuncu sırada yer aldı. **Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE)** yıllık bazda bir önceki yılın aynı ayına göre %76,35 aylık bazda ise bir önceki aya göre %3,83 arttı. On iki aylık ortalamalara göre ise artış oranı %97,21 oldu. **Tarımsal Girdi Fiyatları Endeksi** Temmuz ayında bir önceki aya göre %6,56, yıllık bazda bir önceki yılın Temmuz ayına göre ise %21,29 oranında arttı. On iki aylık ortalamalara göre değişim %69,23 olarak gerçekleşti. Tarımsal GFE'de Ağustos ayı itibarıyla yıllık bazda azalış gösteren alt gruplar sırasıyla %1,65 ile tarımsal ilaçlar ve %2,28 ile tohum ve dikim materyali oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %23,76 ile enerji ve yağlar ve %18,80 ile veteriner harcamaları oldu. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup ise %0,38 ile hayvan yemi oldu.
- **İşsizlik:** 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsizlik 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre 38 bin kişi azalarak 3 milyon 291 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,2 puan azalarak %9,4 olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %7,6 iken kadınlarda %12,9 olarak kaydedildi.
- **Dış Ticaret:** Ağustos 2023'de ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %1,6 artarak 21 milyar 615 milyon dolar, ithalat %6,9 azalarak 30 milyar 271 milyon dolar olarak gerçekleşti. Ağustos 2023'de dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı dönemine göre %23,1 oranında gerçekleşerek 8 milyar 657 milyon dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Ağustos ayında %69,2 iken, 2023 yılının aynı döneminde %66,7'ye geriledi. İhracat, Ocak-Ağustos döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,4 azalarak 164 milyar 794 milyon dolar, ithalat %3,4 artarak 247 milyar 97 milyon dolar olarak gerçekleşti. Ocak-Ağustos döneminde dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı dönemine göre %11,9 artarak 73 milyar 535 milyon dolardan, 82 milyar 304 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2022 Ocak-Ağustos döneminde %65,4 iken, 2023 yılının aynı döneminde %71,4'e yükseldi.

Hazırlayanlar: Prof. Dr. Betül GÜR (Merkez Müdürü)	İletişim: spkm@ticaret.edu.tr +90 444 0 413
ÖNEMLİ: Bu yayın sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bülten ulusal ve uluslararası resmi kurumların güncel verileri derlenerek hazırlanmaktadır. İstanbul Ticaret Üniversitesi, bültendeki bilgilerin kullanılmasından kaynaklı olarak doğabilecek ekonomik, finansal, hukuki vb. zararlardan doğrudan ya da dolaylı olarak sorumlu değildir. Bültende yer alan bilgilerden kaynak gösterilmek suretiyle faydalanılabilir.	